

u.remissvar@regeringskansliet.se

u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Beslut

Datum 2025-12-01

Dnr SI 2025:7776

Sida 1 (4)

Yttrande över Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

Regeringskansliets diarienummer: U2025/01477

Sammanfattning

Skolinspektionens yttrande omfattar de förslag och bedömningar som myndigheten tar ställning till eller har synpunkter på. Det innebär att myndigheten avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag.

Skolinspektionen delar utredningens bedömning om att det är lämpligt att införa en vägledande skolpengsnorm och inte en bindande skolpengsnorm. Skolinspektionen tillstyrker också utredningens förslag om att den vägledande skolpengsnormen bör införas för kommunal förskoleklass och grundskola.

Skolinspektionen delar utredningens bedömning om att myndigheten kan ha en viss nytta av en vägledande norm i sitt arbete. Bestämmelsen om att kommunerna ska beakta normen inför beslut om resursfördelning är dock allmänt hållen. Det kan därmed göra den svår att tillämpa vid tillsyn.

Skolinspektionen tillstyrker förslaget om att kommuner ska göra ett avdrag från skolpengen till enskilda huvudmän med anledning av kommunernas utbudsansvar. Skolinspektionen tar däremot inte ställning till hur stort avdraget bör vara.

Skolinspektionen tillstyrker förslaget att införa möjligheter att villkora bidrag till resursskolor med mera.

Skolinspektionens synpunkter

8.3 Inte lämpligt att införa en bindande skolpengsnorm i nuläget **9 En vägledande norm bör införas för kommunal förskoleklass och grundskola**

Skolinspektionen delar utredningens bedömning om att det är lämpligt att införa en vägledande och inte en bindande skolpengsnorm. Skillnader i kommunernas förutsättningar gör det mer lämpligt att införa en vägledande skolpengsnorm för att öka likvärdigheten i skolan. Detta kan också anses vara i linje med bestämmelsen i skollagen om att resurser till utbildning inom skolväsendet ska fördelas efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 8 b § skollagen). Skolinspektionen tillstyrker också utredningens förslag om att den vägledande skolpengsnormen bör införas för kommunal förskoleklass och grundskola.

9.3.1 Nyttan av en vägledande norm

Skolinspektionen delar utredningens bedömning om att myndigheten kan ha en viss nytta av en vägledande skolpengsnorm.

Myndigheten har idag en modell för urval som fångar de effekter som bristande resurstilldelning skulle kunna orsaka. Mått som ingår i modellen är till exempel kunskapsresultat, resultat från myndighetens skolenkät avseende studiemiljö och pedagogiskt ledarskap samt lärarbehörighet. Den vägledande skolpengsnormen skulle därutöver kunna användas som en del i urvalsprocessen.

Skolinspektionen kan identifiera brister eller låg kvalitet, vid tillsyn eller kvalitetsgranskning av skolor. Vid myndighetens granskningar av skolor i kommuner som ligger under den vägledande normen i sin resurstilldelning kan det utgöra en indikation på att otillräckliga resurser tilldelats i det fall det finns brister eller låg kvalitet i verksamheten. Det kan användas i Skolinspektionens bedömning när brister och utvecklingsområden funnits men kan inte i sig utgöra en brist. Huvudmannens ansvar att åtgärda bristen eller öka kvaliteten är detsamma oavsett hur mycket, eller lite, resurser som tillförs.

9.4.1 Reglering av att normen ska beaktas

Skolinspektionen tillstyrker förslaget att i skollagen reglera att kommunen ska beakta den vägledande skolpengsnormen inför sitt beslut om resurstilldelning. Skolinspektionen tillstyrker även kravet på dokumentation av beslutsunderlaget.

Som framgår ovan är den största nyttan ur granskningshänseende troligen att kunna använda bestämmelsen om en vägledande norm vid urval och i bedömningen av brister och utvecklingsområden. Skolinspektionen ser att myndigheten sannolikt endast kommer att kunna tillämpa bestämmelsen vad gäller att normen ska *beaktas* i tillsyn i de mer uppenbara fallen. Som jämförelse kan nämnas bestämmelsen om att beakta resultat på nationella prov vid betygsättning (10 kap. 20 a § skollagen).

9.4.2 Reglering av uppdraget till ansvarig myndighet och av hur beräkningen ska göras

Skolinspektionen delar utredningens bedömning att det inte är lämpligt att tillsynsmyndigheter med granskningsuppdrag får i uppdrag att beräkna och besluta om skolpengsnormen och att uppdraget därmed inte ges till Skolinspektionen.

10.5.1 Merkostnader för utbudsansvaret

Skolinspektionen tillstyrker förslaget att skollagen ska kompletteras med reglering av att kommunen från grundbeloppet till enskilda huvudmän ska dra av för merkostnaden för ansvaret att tillhandahålla utbildning. Utbudsansvaret som kommunerna har innebär till exempel enligt Skolinspektionens erfarenheter att kommunen inte har möjlighet att optimera gruppstorlekar på samma sätt som en fristående skola, vilket innebär högre kostnader.

Skolinspektionen tar inte ställning till hur stort det föreslagna avdraget ska vara. Myndigheten noterar dock att den relativt korta införandetiden skulle kunna påverka huvudmän och deras förmåga att anpassa kostnader utan negativa effekter för eleverna. Regeringen skulle därför kunna överväga att förlänga övergångsperioden.

10.5.2 Villkorade belopp för resursskolor och andra ändamål

Skolinspektionen tillstyrker förslaget om att införa möjligheter i skollagen att utge villkorade belopp och att dessa ska gå att kräva tillbaka om de inte använts till det avsedda ändamålet. Genom att säkerställa att beloppen används till det avsedda ändamålet kan bidragsgivaren tillse att det behov som identifierats tillgodoses i skolverksamheten.

11.8 Påverkan på elever

I utredningens konsekvensbeskrivning beskrivs att elever och föräldrar har möjlighet att uppmärksamma Skolinspektionen på situationer då en skola både har kvalitetsbrister och ligger under normen i tilldelning av resurser. För att undvika eventuellt felaktiga förväntningar i det här sammanhanget vill Skolinspektionen här förtydliga att myndigheten registrerar och bedömer samtliga inkomna uppgifter, men att Skolinspektionen avgör utifrån myndighetens uppdrag i varje enskilt fall om en utredning ska inledas.

I ärendets slutliga handläggning har följande personer deltagit: chefsjurist Klara Cederlund, stabschef Torun Rudin, regionchef Agneta Broberg samt avdelningschef Gunnar Persson.

Marie Axelsson
Generaldirektör

Elin Emsheimer
Föredragande, utredare